

פרשת במדבר

א', א'. וידבר גו' בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר שאו את ראש וגו'.

הנה המנין הזה, כנראה מסדר השבטים שמנה את גד אחר ראובן ושמעון, היה ביחוד כדי לסדר את ענין הדגלים. ולכאורה תמוה, הלוא תיכף כשיצאו בני ישראל ממצרים יצאו בני ישראל על צבאותם וכדכתיב [שמות י"ד פ"ח]: ובני ישראל יוצאים ביד רמה, וכן [שם י"ג פי"ח]: וחמשים בני ישראל וגו', הרי שלא יצאו כעבדים הכורחים מאדוניהם אלא כעם חפשי, ואמאי המתינו מלסדר את הדגלים שנה תמימה, אתמהה!

אלא שבאמת ענין הדגלים לכאורה הוא פירוד הלבבות, כי זה ודאי שכל צבע יש בו איזה סמל מיוחד¹, וכן הציורים שהיו על כל דגל ודגל², הלא זה ציין כי כל שבט ושבט יש לו תכונה או שאיפה מיוחדת — ומטרת האחד שונה ממטרת השני, ונמצא כי לכאורה הדגלים גרמו לפירוד הלבבות, אלא מכיון שהיה לכולם מרכז אחד, והיינו המשכן, וכולם חונים מסביב למשכן, אין זה גורם לפרוד אלא כל א' עומד על משמרתו המיוחדת לו ואין כאן שום פירוד, וכמו באדם — וכי מפני שהאזנים נבראו לשמוע והעינים לראות וכי תעלה על דעתך שתהיה ביניהם פירוד ומחלוקת, וכמו כן באומה,

מכיון שכולם מרוכזים לנקודה מרכזית אחת אם כן אין חשש פרוד ומחלוקת, ולפיכך כל זמן שלא הוקם המשכן ולא היה עדיין מרכז רוחני אז היתה כל האומה חטיבה אחת ודגל א' לכולם, משא"כ אחר שהוקם המשכן כי אז אין שום חשש לדגלים, ולפיכך אחר שכחדש הראשון בשנה השנית הוקם המשכן התחילו להתעסק בדגלים בא' לחדש השני בשנה השנית, ונכון.

א', י'. לבני יוסף לאפרים אלישמע בן עמיהוד.

עיין בדברי הימים א' [ד' פכ"ו]: לעדן בנו עמיהוד בנו אלישמע בנו נון בנו יהושע בנו, עיי"ש. משמע מזה דזהו אלישמע בן עמיהוד הנזכר הכא והוא היה זקנו של יהושע, וכ"כ ראב"ע בפרשת בשלח [י"ז פ"ט], ובהיות שיהושע היה בזמן יציאת מצרים כבן מ"ב שנה, וא"כ הוא שהיה זקנו היה יותר מששים [אם לא שנאמר שדורות הראשונים הולידו כבני ז'], וא"כ היו הנשיאים יותר מס' שנה ואף שהיו יוצאי צבא, ודו"ק.

א', כ"א. פקדיהם גו' ששה וארבעים אלף וחמש מאות.

לפענ"ד היה המנין על ידי שרי חמשים, שכן מצינו ביתרו שחלק את השרים לשרי

1. עיין במדרש רבה [פ"ב א"ז] שדגל כל שבט היה צבוע בצבע של אבנו בחשן, ועיי"ש.

2. עיין ראב"ע להלן [ב' פ"ב]: וקדמונינו אמרו שהיה לדגל ראובן צורת אדם כו' וכדגל יהודה צורת אריה כו' וכדגל אפרים צורת שור כו' וכדגל דן צורת נשר כו'. וע"ע במדרש רבה [פ"ב א"ז] תיאור הציורים של כל השבטים.